

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojeence.

Nevtralnost uradniških organizacij.

O vprašanju poklicnega uradništva in o potrebi, da je državno uslužbenstvo izven vseh političnih strank in nad strankarskimi prepiri, je predsednik največje in najvplivnejše nemške rajhovske uradniške organizacije, Nemške uradniške zveze (Deutscher Beamtenbund), na zadnjem običnem zboru tega močnega združenja v Berlinu povedal več tehtnih misli, od katerih najvažnejše podajamo našim bralcem.

Predsednik Wilhelm Flügel je med drugim izjavil:

»Nemško uradništvo stoji v raznih političnih strankarskih taborih. Zato niso niti njihove organizacije, niti vrhovna zveza istih, t. j. naš Deutscher Beamtenbund politično enotne. Te organizacije morajo tedaj izločiti iz svojega življenja in delovanja vse, kar bi se moglo, pogledano z objektivnega zrelišča, smatrati kot strankarska politika. Toda že večkrat sem to povedal: še zdavno ni vse strankarska politika, kar strankarji smatrajo kot tako. Fanatični strankarski politiki običajno dovoljujejo organizaciji, ki je politično izvenstrankarska in nevtralna, prav vse, kar je naperjeno proti drugim strankam, označujejo pa vse kot politično pristransko, kar meri zoper njihovo lastno stranko. To ni pošteno izvenstrankarska nevtralnost. Nemška uradniška zveza mora svojo politiko uravnavati po potrebah in koristih članstva. Za njeno delovanje in njeno politiko ne more biti nobenega drugega ravnala. Če je to delovanje strankam všeč ali če jim ni, na našo organizacijo in njeno stališče in delo ne sme vplivati. Če ukazujejo spoznanje, dolžnost in vest, mora delati tako, tudi če preti nevarnost, da izzove jezo neke stranke. V tem smislu bomo kakor doslej tudi v bodoče strankarsko-politično nevtralni. Dolžnost nevtralnosti nam ukazuje, da obvarujemo našo skupno organizacijo in pri nji včlanjena društva pred vplivi s strani političnih strank. Kdor bi poskušal vnašati v našo nadstrankarsko delovanje strankarskega duha in partijsko doktrino, bi se pregrešil nad temelji naše organizacije, ki stoji na strokovno političnih osnovah. Če hočemo ohraniti strankarsko nevtralni značaj naše zveze, ne smemo dovoliti nobeni stranki in nobenemu političnemu gibanju, da zadobi vpliv na naše sklepe in odločbe. Ponavljam: Če dovolimo strankarskemu duhu vstop v našo organizacijo, da bi vplival na naše delo in izbiro naših voditeljev, porušimo sami podlago zveze in njenih članic.

To se pa ne sme zgoditi. Zakaj državno uslužbenstvo potrebuje veliko in močno organizacijo, da si v težki borbi za obstoj obvaruje svoje pravice. Jačji od volje naših nasprotnikov, uničiti nas, mora biti naš odpor. Toda ne ostanemo samo pri odporu, temveč borili se bomo sklenjeni in odločni za veliko misel in nesmrtno ideale nemškega poklicnega državnega uradništva, ker smo globoko prepričani o pravilnosti stavka:

»KDOR OHRANJA IN PODPIRA POKLICNO URADNIŠTVO, SLUŽI SVOJEMU NARODU IN DRŽAVI.«

Ze pred leti smo se na našem zborovanju bavili z razlago pojma strankarsko-politične nevtralnosti. Takrat sem dejal: Stranke ločijo, poklic edini. V naši zvezi zastopamo poklicne koristi, ne strankarskih. Zato moremo ostati združeni neglede na našo strankarsko pripadnost. Združeni moramo ostati, če nečemo porušiti neobhodno potrebne enotnosti državnega uradništva, ki se mora udeleževati v enotni skupni organizaciji. Strankarska nev-

tralnost poklicnih združenj jamči za neodvisnost od političnih strank.

Teh misli sem še danes. Kar se tiče potrebe strankarske neodvisnosti izjavljam: Nemška uradniška zveza bo ali strankarsko-politično nevtralna ali pa je sploh ne bo.

Med našim članstvom glede zahteve po nevtralnosti naše organizacije ni nasprotujočih si mišljenj. Če pa vendar nismo pogrešali zlasti v zadnjem času kritik in očitkov zaradi navidezni kršitev strankarske nevtralnosti, je to posledica, ker je pojem nevtralnosti težko pravilno razlagati. Neodvisnost od političnih strank ni točna matematična veličina. Njene meje svobodno potekajo, ker more vsakdo z določenega svetovnega naziranja ali pa z merili neke strankarske miselnosti isto stvar drugače oceniti. V državni in gospodarski politiki ga skoro ni dogodka, ki se ne bi dotaknil interesov raznih strank. Če naj bi bil smisel našega nadstrankarskega delovanja zgolj v tem, da se ne zadevamo ob nobeno stranko, ne bi mogli niti napram dogodkom v državnem življenju niti v gospodarskem razvoju zavzeti stališča. To bi se moglo zgoditi le če bi vse stranke dogodek enako vrednotile, česar pa na Nemškem še nisem doživel — ali bi pa morali sploh opustiti vsako zanimanje za ta velevažna vprašanja. To je pa pri tes-

ni povezanosti in usodni prepletenosti državno-pravnih in upravnih gospodarskih in finančno-političnih vprašanj z skoro vsemi problemi uradniške politike popolnoma nemogoče. Zato bodo naši člani vselej raznih naziranj, da-li je naša zveza v vsakem primeru vestno varovala svojo programatično nadstrankarsko stališče. Ta nasprotstva v mišljenju bodo tem večja, kolikor se poostre strankarske politične strasti in kolikor strankarska politika vse bolj in bolj objema naše celokupno javno življenje in ga zastruplja. Zato je razumljivo, da je vprašanje strankarsko-politične nevtralnosti ravno v teh časih bolj kot kdaj v preteklosti sredi kritičnega razmotrivanja. Zato bom na kratko še enkrat povedal, v čem vidim bistvo našega pojmovanja nadstrankarske neodvisnosti:

Strankarsko-politična nevtralnost je neodvisnost od vsake politične stranke ali strankarske skupnosti. Ta nevtralnost znači popolno neodvisnost od slehernega strankarskega sklepa, kadar gre za oblikovanje in izražanje organizacijskega hotenja. Ta nevtralnost vsebuje v sebi možnost in voljo za skupno sodelovanje z vsako stranko, ki stoji na tleh naših poklicnih interesov. Nadstrankarska nevtralnost znači pa tudi, da se moramo postaviti v bran zoper stranke, ki nas napadajo, ki nas ogrožajo, ki škodujejo koristim državnega uslužbenstva in ki se zoperstavljajo bodočemu razvoju poklicnega uradništva.

Zadolževanje avstrijskega drž. uslužbenstva.

Avstrijski najvišji računski dvor, ki ima približno sličen delokrog in enake naloge kot naša glavna kontrola, je v svojem letnem poročilu o splošnem upravnem položaju v Avstriji zavzel odločno stališče proti preveliki obremenitvi državnih uradov, ki izplačujejo dohodke avstrijskim aktivnim in upokojenim javnim uslužbencem. Ta obremenitev izvira odtod, ker morajo od prejemkov svojih zadolženih nameščencev odtegovati uradi določene odtegljaje v korist upnikom, ki so si izposlovali sodno ali prostovoljno dovoljeno zaznambo na njihove prejemke. Najvišji računski dvor je stavil avstrijski zvezni vladi predlog, naj bi se to zaznamovanje dolgov na prejemke in izplačevanje dolžnih zneskov upnikom če že ne onemogočilo, vsaj zavrlo s tem, da bi se predpisali razni oteževalni pogoji.

K temu stališču vrhovnega računskega nadzornega oblastva izvaja nek »zadolženi uradnik« v dunajskem uradniškem glasilu »Reichsverband« naslednje misli, ki so načelno pravilne in veljavne tudi za druge razmere, ne le za Avstrijo. Zato objavljamo iz članka sledeče:

»Ne bomo od blizu preiskovali, če sodi sploh v delokrog najvišjega računskega dvora naloga, da se briga za zadolževanje zveznih nameščencev. Tudi ne bomo razpravljali, če je naloga tega najvišjega nadzornega oblastva, da skuša postaviti predlog za spremembo običnega državljanskega zakonika, s katero naj bi se državnim uslužbencem omejila pravica do zadolževanja, s čemer bi se jih naredilo za državljane z zmanjšanimi pravicami. Tu naj pokažemo samo to, kako docela nesmiselni in neučinkoviti so predlogi najvišjega računskega dvora, če jih pogledamo s stališča omejitve oz. celo odprave zadolževanja drž. uslužbencev. Kar zahteva najvišji računski dvor, bi bile samo šikane, ki zadolžitve uradništva ne bi ne le prav nič zmanjšale, temveč bi zadolženim

ni povezanosti in usodni prepletenosti državno-pravnih in upravnih gospodarskih in finančno-političnih vprašanj z skoro vsemi problemi uradniške politike popolnoma nemogoče. Zato bodo naši člani vselej raznih naziranj, da-li je naša zveza v vsakem primeru vestno varovala svojo programatično nadstrankarsko stališče. Ta nasprotstva v mišljenju bodo tem večja, kolikor se poostre strankarske politične strasti in kolikor strankarska politika vse bolj in bolj objema naše celokupno javno življenje in ga zastruplja. Zato je razumljivo, da je vprašanje strankarsko-politične nevtralnosti ravno v teh časih bolj kot kdaj v preteklosti sredi kritičnega razmotrivanja. Zato bom na kratko še enkrat povedal, v čem vidim bistvo našega pojmovanja nadstrankarske neodvisnosti:

Strankarsko-politična nevtralnost je neodvisnost od vsake politične stranke ali strankarske skupnosti. Ta nevtralnost znači popolno neodvisnost od slehernega strankarskega sklepa, kadar gre za oblikovanje in izražanje organizacijskega hotenja. Ta nevtralnost vsebuje v sebi možnost in voljo za skupno sodelovanje z vsako stranko, ki stoji na tleh naših poklicnih interesov. Nadstrankarska nevtralnost znači pa tudi, da se moramo postaviti v bran zoper stranke, ki nas napadajo, ki nas ogrožajo, ki škodujejo koristim državnega uslužbenstva in ki se zoperstavljajo bodočemu razvoju poklicnega uradništva.

Mar imajo gospodje na najvišjem računskem dvoru, ki predlagajo tako lepe ukrepe, vsaj pojem o dušehi revščini nešteti uradniških rodbin, mar vedo koliko in kakšne skrbi teže državnega uslužbenca, kadar je ne glede na vse pomanjkanje, ki si ga je le mogoče zamisliti, treba preskrbeti samo najpotrebnejše in najskromnejše kurivo, obleko ali šolske potrebščine? Kaj ti gospodje res ne vedo, da je danes ravno med najmlajšim uradništvom komaj kdo, ki razen svojih nečuvnih skrbi nima še skrbeti za kakega nezaposlenega sorodnika ali za starše, ki so brez dela in dohodkov! Mar res gospodje za zeleno mizo niso poučeni, kakšen križev pot mora drž. uslužbenec, ki je brez krivde začel v stisko, prehoditi, kadar išče predujem na plačo, kar se mu po navadi še odkloni! Naj plača država državno nameščenstvo s človeka vrednimi plačami, naj se skromna gospodarska eksistenca uradniških gospodinstev zagotovi in naj se zadostno poskrbi, da bo brez krivde v revščino zabredlemu uradniku omogočen izhod iz stiske z zadostnimi predujmi ali podporemi. Potem šele imej delodajalec moralno pravo, ukrepati potrebno proti lahkomišelnemu zadolževanju.

To bi bili zares uspešni načini borbe zoper opravičeno ali lahkomišelnostno zadolževanje. Predlogi najvišjega računskega dvora so pa vse-kakor neprimerni in tega cilja ne morejo doseči. Preveč močno spominjajo na zgodbo o zakoncu, ki je zasačil svojo zakonolomno ženo na divanu — in je vrgel divan skozi okno.

Še k vprašanju stalnosti.

(Iz stanovskega tiska.)

V članku »Stalnost učiteljstva na službenem mestu« piše o priliki debate v narodni skupščini o zakonu, s katerim se je avtentično interpretiral § 110 uradn. zakona, ljubljanski »Učiteljski tovariš« med drugim tudi tole:

»Narodna skupščina in senat sta to stališče (da za odločbo o prestanku

službe ni treba navajati razlogov, temveč, da zadostuje, če se upravno oblastvo v odločbi o upokojitvi, odpustu itd. zgolj sklicuje na § 110 u. z.; op. ur.) sprejela! S tem je zadeva razjasnjena ter končana in uradništvo ve — pri čem da je!

Ne more biti pa s tem končana zadeva za državno uradništvo, da bi ponovno ne zahtevalo legalne izvedbe

landskem 6-51, na Ogrskem 4-03, v Austriji 3-57, na Češkoslovaškem 3-55, na Bolgarskem 3-37, v Belgiji 3-16, na Nemškem 2-84, na Francoskem 2-78, v Rumuniji 1-35, v Turčiji 1-35, na Švedskem 1-32, na Danskem 0-87, v Švici pa celo samo 0-77 Din. Na Norveškem, Grškem in v Albaniji sploh ni državne trošarine na sladkor. — V Jugoslaviji se pa plačuje od kilograma 7-50, ozir. 8-05 Din državne trošarine.

Zdravstveni drobiž.

MRZLE NOGE.

Mnogim prinese mrzli letni čas veliko neprijetnost, mrzle noge. To je neprijetno, ker nas zebe in nimamo dobrodejnega toplotnega občutka; hkrati je pa to tudi nezdravo. Večkrat taki reveži po cele ure ne morejo zaspati, se laže prehladijo itd.

Še do danes ne vedo čisto dobro, zakaj toliko ljudi trpi na mrzlih nogah. Včasih so vzrok prebavna motnja, malokrvnost itd., pri večini je pa

to zelo gotovo prirojeno. Saj dobiš cele rodbine, ki trpijo na mrzlih rokah, mrzlih nogah in mrzlih nosovih. Razlagajo si simptom mrzlih nog iz pomanjkljivega kroženja krvi po nogah, kar ima zopet svoj vzrok v neobičajni reakciji živcev v krvnih cevkah kože. Popolnoma zadovoljive razlage pa doslej še nimamo.

Prva naloga v borbi proti mrzlim nogam je primerna obutev s primernimi nogavicami, da se ono malo toplote, ki jo noge vseeno še proizvajajo, obdrži in se prepreči dostop mrzlega zraka; mrzle noge zahtevajo udobne prostorne čevlje, v katerih moreš nositi debele, najboljše dvojne nogavice.

Zelo važno je, da so noge suhe. Vlažne čevlje in nogavice moraš takoj zamenjati, ko prideš domov. Nikdar ne čakaj, da se ti posušijo na nogah! Nogavice moraš premenjati, tudi če niso odzunaj vlažne; kajti že izhlapevanje iz nog zadostuje, da postanejo nogavice vlažne, in vlažne nogavice

odvzamejo nogi zmeraj toploto. Komur se vrh tega še noge potijo, jih mora namazati s formalinšpiritom ali pa s kromovo kislino in jih mora pred obuvanjem in po sezutju dobro posušiti (salicil, tanoforn itd.).

Imamo pa tudi sredstvo, da damo mrzlim nogam novo življenje, da jih takorekoč od znotraj ogrejemo. To so izmenjalne kopeli, masaža in gibanje (gimnastika).

Izmenjalno kopal si napraviš z dvema posodama vode. Najprvo deneš noge do polovice meč v posodo, kjer ima voda toploto 37 do 42° C, in pušiš noge v vodi pet do deset minut, toliko pač, da se ogrejejo, nato deneš noge v drugo posodo (škap, čebriček), kjer ti pa voda ne sme iti preko gležnjev; voda mora biti naravnomrzla, pri malokrvnih in starejših osebah naj ima kakšnih 18 do 19° C. V tej vodi ostanejo noge samo 10 do 20 sekund, največ pol minute. Vso proceduro moraš napraviti trikrat.

Nato moraš noge dobro odrgniti in se vrhu tega še razgibati (hoditi, skakati).

Kmetijski dolgovi v Sloveniji.

V dravski banovini je po zbranih naj-novejših uradnih statističnih podatkih na

posestvih	dolžnikov	dolgov
od 0—10 ha	42.608	638.540.564
od 10—30 ha	11.319	363.761.143
od 30—75 ha	1.473	91.118.674
od 75—100 ha	128	10.959.996
nad 100 ha	103	14.281.569

Skoro štiri petine dolžnikov so torej najmanjši posestniki, skupaj s srednjimi posestniki pa je približno deset enajstin vsega dolga na njih posestvih. Pri sedanjih cenah za kmetijske pridelke, ta zadolženost v resnici nujno zahteva pomoči.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka
A. PERSCHE
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Jajnine

zlato naših hranil

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

P. MAGDIČ

modna in sportna trgovina za dame in gospode
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 1
Solidno blago! Na zalogi vedno zadnje novosti!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezenine, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbiri pri
Josip PETELINC, Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Varno naložite
svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO
V LJUBLJANI ♦ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI
Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Kdor podpira nas,
tega podpiramo mi!

Ivan Perdan nasl., Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga.
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.
Postrežba točna in solidna.

Krojaški atelje
FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča specerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Frančiškanska

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRANIL ŠT. 10.761

Gostilna pri Kolovratarju

Ljubljana, Pred škofijo št. 14

Toči pristna štajerska in dolenska vina. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago — Cene zmerne, postrežba točna. Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

F. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite združno misel med svojimi tovariši!

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.